

Bruxelles, 11 octombrie 2022
(OR. en)

13077/22

AGRI 492
AGRIORG 98
WTO 179

NOTĂ

Sursă: Secretariatul General al Consiliului
Destinatar: Consiliul

Subiect: Aspecte legate de comerț în domeniul agriculturii
– *Schimb de opinii*

În perspectiva reuniunii Consiliului Agricultură și Pescuit din perioada 17-18 octombrie 2022, se pune la dispoziția delegațiilor, în anexă, un document de informare care să le ajute la pregătirea dezbaterii punctului sus-menționat.

Aspecte legate de comerț în domeniul agriculturii

1. UE este un actor major în ceea ce privește comerțul cu produse agricole, iar Consiliul AGRI/FISH discută periodic situația actuală, inclusiv stadiul în care se află negocierile comerciale bilaterale și multilaterale. Comerțul, privit ca o chestiune orizontală, a fost discutat ultima dată de miniștrii agriculturii în ianuarie 2022 și, de atunci, miniștrii au mai dezbătut chestiuni mai specifice legate, de exemplu, de CM 12 a OMC, G20 și comerțul cu Ucraina. Prezenta notă sintetizează evoluțiile recente și relevante și își propune să contribuie la pregătirea discuției ministeriale.
2. Înainte de război, **Ucraina era unul dintre cei mai mari exportatori mondiali de numeroase produse agricole**, inclusiv ulei de floarea-soarelui (50 % din exporturile mondiale), porumb și grâu. 90 % din exporturile Ucrainei de cereale și semințe oleaginoase treceau prin porturile acesteia de la Marea Neagră. Agresiunea Rusiei și blocada asupra acestor porturi au făcut ca exporturile să devină practic imposibile, creând riscul ca milioane de tone de cereale să fie irosite, precum și riscul lipsei capacității de stocare pentru recolta următoare. Înființarea culoarelor de solidaritate, împreună cu „Inițiativa cerealelor de la Marea Neagră a ONU”, au permis Ucrainei să exporte peste 18 milioane de tone de cereale, leguminoase, semințe oleaginoase și produse prelucrate ucrainene până la sfârșitul lunii septembrie. Cele două inițiative nu se află în concurență, ci se completează reciproc și se preconizează că importanța culoarelor de solidaritate va crește odată cu intensificarea relațiilor comerciale bilaterale și reconstrucția Ucrainei. Toate privirile se îndreaptă în prezent asupra reînnoirii Inițiativei de la Marea Neagră, pe care UE o sprijină pe deplin.

3. Pentru a **sprijini** și mai mult **economia Ucrainei și producătorii ucraineni** afectați de agresiunea Rusiei, UE a instituit măsuri care permit liberalizarea totală temporară a comerțului și suspendarea măsurilor de apărare comercială. Măsurile vor fi în vigoare timp de un an, până la 5 iunie 2023, și vor sprijini fermierii ucraineni și sectorul agroalimentar din Ucraina atunci când sunt blocate alte rute de export. Unele state membre și-au exprimat îngrijorarea cu privire la faptul că creșterea subsecventă a importurilor de anumite produse, în special de carne de pasăre și de ouă, va avea un impact negativ asupra anumitor producători din UE. Importurile din Ucraina au crescut, de asemenea, pentru mărfuri care erau deja scutite de taxe vamale dar care nu mai pot fi exportate în alte țări din cauza embargoului comercial și a închiderii porturilor de la Marea Neagră. Comisia s-a angajat să urmărească îndeaproape situația și să informeze Consiliul, după caz, în conformitate cu dispozițiile Regulamentului (UE) 2022/870.
4. Au fost studiate efectele cumulative și **impactul acordurilor de liber schimb (ALS)**, iar studiul actualizat al JRC, inițiat în 2016, privind efectele economice cumulative ale negocierilor comerciale în curs și viitoare asupra sectorului agricol al UE¹ a fost prezentat miniștrilor AGRI și discutat de aceștia în cadrul videoconferințelor informale din ianuarie și aprilie 2021.
5. Acest subiect este strâns legat de problema modului în care **UE este afectată de ALS-urile** dintre două țări terțe cu care UE a încheiat ALS-uri, cum ar fi acordurile de liber schimb dintre Regatul Unit și Australia și dintre Regatul Unit și Noua Zeelandă. Statele membre și-au manifestat interesul față de efectele pe care aceste acorduri le-ar putea avea asupra UE. Ca urmare a unei cereri formulate în cadrul unei reuniuni a Comitetului special pentru agricultură (CSA), Comisia s-a angajat să examineze dacă ar putea fi efectuată o analiză mai aprofundată a efectelor unor astfel de acorduri asupra UE.

¹ [Repertoriul publicațiilor JRC – Impactul economic cumulativ al acordurilor comerciale asupra agriculturii UE \(„Cumulative economic impact of trade agreements on EU agriculture”\)](#) (europa.eu).

6. Negocierile privind un ALS cu **Noua Zeelandă** s-au încheiat la 30 iunie 2022 și acordul va trebui să fie ratificat de Consiliu și acceptat de Parlamentul European. Acest acord creează un standard global care include angajamentele referitoare la dezvoltarea durabilă ce decurg din Acordul de la Paris privind schimbările climatice, la cooperarea în vederea atenuării schimbărilor climatice, la durabilitatea sistemelor alimentare și la bunăstarea animalelor. Acesta nu numai că va răspunde preocupărilor legate de durabilitate în ceea ce privește comerțul, ci îi va oferi UE și un element de referință important în relațiile sale cu alți parteneri comerciali.
7. Acordul cu **Mercosur** a fost încheiat la nivel politic în 2019, revizuirea juridică a textului fiind în curs. Negocierile privind un ALS modernizat cu **Mexicul** s-au încheiat deja în mai 2018, iar negocierile privind un ALS cu **Chile** au fost finalizate la nivel tehnic în octombrie 2021. Astfel cum a anunțat președinta von der Leyen în discursul său privind starea Uniunii din 14 septembrie 2022, Comisia va avansa în ceea ce privește încheierea și ratificarea acestor două ALS-uri.
8. În ceea ce privește negocierile referitoare la ALS cu **India**, prima rundă a avut loc la New Delhi între 27 iunie și 1 iulie 2022, în paralel având loc negocieri privind protecția investițiilor și indicațiile geografice (IG). A doua rundă a negocierilor privind ALS UE-India tocmai a avut loc.
9. Negocierile cu **Australia** au primit un nou impuls odată cu alegerea unui nou guvern și cu contextul politic global. Cea de a 13-a rundă a negocierilor privind ALS UE-AUS este prevăzută să aibă loc în octombrie 2022.
10. **Relațiile comerciale cu Regatul Unit** par să fi revenit în prezent la nivelurile anterioare Brexitului în ceea ce privește importurile UE din Regatul Unit, în timp ce exporturile UE către Regatul Unit au crescut cu 18 % în primele șase luni ale anului 2022 comparativ cu nivelurile din 2021.
11. Consiliul se află în etapa finală a adoptării **Concluziilor Consiliului privind revizuirea comerțului și a durabilității**².

² ST 13241/22, Proiect de concluzii ale Consiliului privind revizuirea comerțului și a durabilității.

12. La **nivel internațional multilateral**, discuțiile rămân axate pe securitatea alimentară ca urmare a războiului din Ucraina. În 2022, recoltele în UE sunt ușor în scădere din cauza condițiilor meteorologice nefavorabile, însă securitatea alimentară în cadrul Uniunii nu este amenințată.
13. Cea de a 12-a Conferință ministerială a OMC (CM 12) a produs o serie de rezultate multilaterale. **Declarația ministerială privind răspunsul de urgență la insecuritatea alimentară** a fost adoptată la momentul potrivit pentru a răspunde preocupărilor actuale în materie de securitate alimentară, subliniind importanța comerțului deschis cu produse alimentare și a existenței unor piețe funcționale și invitând membrii să evite restricțiile la export inutile. Celălalt rezultat pozitiv în domeniul agriculturii a fost **decizia privind exceptarea de la restricțiile la export a achizițiilor de produse alimentare efectuate în cadrul Programului Alimentar Mondial în scopuri umanitare**. Această decizie este importantă atât din punctul de vedere al substanței sale, cât și din punct de vedere politic. În cadrul pregătirii următoarei conferințe ministeriale (CM 13), UE va continua să colaboreze în mod constructiv cu alți membri ai OMC pentru a menține dinamica creată de CM 12. Agricultură va fi, cel mai probabil, unul dintre dosarele cele mai importante ale CM 13. Este necesară o nouă abordare în cadrul negocierilor, care, pe de o parte, să desprindă membrii de discuțiile aflate în impas și, pe de altă parte, să integreze aspectele urgente legate de securitatea alimentară, sărăcie, climă și mediu, precum și, nu în ultimul rând, producția durabilă. UE consideră, de asemenea, că este oportun să se continue eforturile de îmbunătățire a transparenței în agricultură, în special în domeniul precum restricțiile la export și concurența la export – domenii care au o relevanță deosebită pentru discuțiile actuale privind securitatea alimentară. Nu în ultimul rând, UE va continua să se concentreze asupra necesității unor reforme în ceea ce privește sprijinul care are drept efect denaturarea comerțului. Directorul general al OMC va organiza, la 24 octombrie 2022, o sesiune restrânsă privind agricultura în care va fi discutată calea de urmat în ceea ce privește negocierile referitoare la agricultură.
14. Astfel cum s-a discutat în cadrul Consiliului AGRI/FISH din iunie 2022, **Comisia a adoptat raportul său privind „reciprocitatea”**, solicitat de Consiliu și de Parlamentul European în cadrul adoptării noii PAC. În raportul său, Comisia identifică trei domenii de acțiune: organizațiile internaționale (în special OMC și Codex Alimentarius), acordurile comerciale bilaterale și măsurile autonome ale UE. În cadrul raportului se menționează că UE ar trebui să acționeze în legătură cu toate aceste trei domenii, după caz, pentru a promova standarde înalte de mediu și de bunăstare a animalelor.

Observații finale

15. Având în vedere aceste evoluții, ar fi oportun ca Consiliul să poarte o discuție privind direcția relațiilor comerciale ale UE cu țările terțe în ceea ce privește agricultura, la nivel bilateral și multilateral.
 16. Trebuie să se țină seama de necesitatea de a se evita restricțiile comerciale și de a se menține elementele de durabilitate și de protecție a mediului ale agriculturii UE, prin raportare la angajamentele internaționale ale Uniunii, precum și de importanța altor priorități ale UE, în special în ceea ce privește promovarea obiectivelor de dezvoltare durabilă ale Agendei 2030 și a principiilor Acordului de la Paris.
-